

№: 4

210

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 12 май 1992 година

Конституционният съд в състав:

Председател: Асен Манов	Теодор Чипев
Членове: Младен Данаилов	Мипена Жабинска
Цанко Хаджистойчев	Любен Корнезов
Нено Неновски	Пенчо Пенев
Николай Павлов	Александър Арабаджиев

разгледа в закрито заседание на 7 май 1992 г. при участието на секретаря Снежана Петрова конституционно дело № 6/1992 г., докладвано от Младен Данаилов.

Производството е образувано по искане на главния прокурор по чл.149, ал.1, т.1 от Конституцията.

С него той предлага Конституционният съд да постанови решение, с което да даде задължително тълкуване на чл.5, ал.2, 3 и 4 от Конституцията по въпросите:

1. Международните договори, които са приети и ратифицирани от Република България, но не са обявени в Държавен вестник, част ли са от вътрешното законодателство на страната?

2. Международните договори, ратифицирани, обнародвани и влязпи в сила, част ли са и имат ли приоритетно значение за вътрешното наказателно законодателство досежно:

а) употребени изрази като елементи на престъпни състави?

б) действия и бездействия, не обявени от Наказателния кодекс като престъпни по време на извършването им?

3. Реципирани и обявени в Наказателния кодекс за престъпления действия и бездействия по силата на международните договори включително и престъпленията, за които няма давност, имат ли обратно действие?

Главният прокурор за да обоснове искането си твърди, че предвидените в чл.5, ал.2,3 и 4 от Конституцията принципи съдържали неясноти и противоречия, които пораждали спорове при прилагане на ратифицираните и влязли в сила международни договори.

При обсъждане допустимостта на искането, Конституционният съд констатира, че то е много общо и недостатъчно мотивирано. В обстоятелствената част спорните въпроси не са конкретизирани. Общата му формулировка дава възможност при решаване по същество на поставените въпроси по чл.5, ал.2,3 и 4 от Конституцията да възникнат различни хипотези, които да доведат до разширяването на направеното искане, което е недопустимо, съгласно чл.22, ал.1 от ЗКС. Независимо от това между обстоятелствената част и диспозитива на искането съществува и несъответствие.

За да подкрепи необходимостта от тълкуване на цитираните конституционни норми, свързани с прилагане на посочените в искането международни договори, главният прокурор твърди, че в Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, са предвидени основните принципи на обективния състав на престъплението "убийство чрез изтезание", каквото липсва в Наказателния кодекс. Според чл.15, ал.2 от Международния пакт за гражданите и политически права не съществува по пречка извършителите на такива деяния (действия и бездействия) да бъдат съдени щом като по време на извършването им те са съставлявали престъпления по смисъла на общите правни принципи, признати от всички народи. Провъзгласеният в чл.2, ал.2

НК принцип за законоустановеност на престъпление^{та} противоречието между ал.3 и 4 на чл.5 от Конституцията, създавали пречка за реализиране на наказателната отговорност спрямо извършителите на тези деяния, макар те като престъпления против човечността да не се погасяват по давност, съгласно Конвенцията за неприпагане на давност по отношение на военните престъпления и престъпленията против човечеството. Това напала да се изясни въпроса дали международните договори, приети и ратифицирани от България (обявени и необявени) са част от вътрешното ни законодателство и имат ли приоритетно значение.

Като изтъква противоречието между съдържанието на термина "расова дискриминация" по чл.1, ал.1 от Конвенцията за премахване на всички форми на расова дискриминация и съдържанието на израза "расова или национална вражда или омраза" по чл.162, ал.1 НК, създаден преди влизане на конвенцията в сила, поставя за изясняване на спора от кога възниква предимството на нормите на международното право пред противоречащите им норми от вътрешното законодателство.

Конституционният съд като обсъди цялостното съдържание на направеното от главния прокурор предложение намери, че основното искане по т.1 и 2 от диспозитива, се свежда до изясняване правната сила и действието на посочените международни договори, по които България е страна (обнародвани и необнародвани) по отношение вътрешното право. Така конкретизирания предмет в рамките на направеното искане е свързан с тълкуване на конституционните норми по чл.5, ал.2,3 и 4 от Конституцията. То е допустимо по смисъла на чл.149, ал.1, т.1 от Конституцията и чл.12, ал.1 от Закона за Конституционен съд.

Искането за тълкуване на чл.5, ал.2,3 и 4 от Конституцията е направено от оправомощен правен субект по чл.150, ал.1 от същата.

При това положение то следва да бъде прието за разглеждане.

Искането по т.3 от диспозитива не е свързано с тълкуване на конституционни норми. Отнася се до изясняване действието на новосъздадени престъпни състави в Наказателния кодекс при бъдещо реципиране в него на деяния (действия и бездействия), обявени за престъпления по силата на международните договори. Такова искане е недопустимо, защото е извън компетентността на Конституционния съд, поради което трябва да бъде отклонено на основание чл. 13 ЗКС.

По изложените съображения и на основание чл.19, ал.1 и 2 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА за разглеждане искането на главния прокурор за тълкуване на чл.5, ал.2,3 и 4 от Конституцията на Република България относно правната сила и действието на международните договори, приети и ратифицирани от Република България (обнародвани и необнародвани) по отношение вътрешното право.

ОТКЛОНЯВА искането по т.3 по въпроса имат ли обратно действие новосъздадените престъпни състави в Наказателния кодекс, с които са реципирани и обявени за престъпления деяния (действия и бездействия) по силата на международни договори, включително и престъпления, за които няма давност, като прекратява производството по делото в тази част.

Препис от определението да се изпрати на страните за допълнителни становища в 7 дневен срок от получаване на същото.

Председател:

(Асен ~~Майков~~)

(Теодор Чипев)

Членове:

(Младен Данаилов)

(Милена Жабинска)

(Цанко Хаджистойчев)

(Любен Корнезов)

(Нено Неновски)

(Пенчо Пенев),

(Николай Павлов)

(Александър Арабаджиев)